

නාළ කවුළු 2

ස්වර්ණාකාන්ති රාජපක්ෂ

70 අගභාගයේ නිෂ්පාදනය වුවද හෙතරි ජයසේනගේ අපට ප්‍රභේ මගක් නැතේ නාට්‍යය, විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයන්ගේ අසහනය සහ කළකිරීම විදනා පාත්තේය. කවිල කුමාර කාලිංග, ජයසේකර අපේ නිසුරේ හවු, චිත්‍රිත ගුණරත්නගේ සාක්කි, ආර්. ආර්. සමරසේනගේ කැළණි පාලම ආදී නාට්‍ය සියල්ලම සමාජයේ විවිධ තලවලට අයත් මිනිස්සුන්ගේ ජීවිතවලට පණ පොවමින් අනුවේදිනිය හැකුම් මෙද ප්‍රේක්ෂකයාගේ අවධානයට පාත්‍ර වෙයි. නාමිනි හත්තෙට්ටුව ගමගේ විදි නාට්‍ය මෙවැනිම සමාජ දේශපාලන විවරණයකට වෙනස් මගක් මිසේස් සාමාන්‍ය ජනතාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට ගත් විශේෂ ප්‍රයත්නයකි. අපූරු නාට්‍ය කිහිපයක් නිෂ්පාදනය කොට ඉදිරිපත් කරමින් ක්ෂේත්‍රයට එක්වූ ජයලත් මහේරත්නගේ ස්වභාවික මෙන්ම පරිවර්තිත නාට්‍ය කිහිපයක්ම ප්‍රේක්ෂක ප්‍රසාදයට යොමුවිය. මහ ගිරිදාස, පුත්‍ර සාමාන, තලමල, ගුරු තරුව, ලෝකය තනි යායක්, බුරුවා මහත්තයා, සුදෙව් හොරු අපූරු සමාජ විවරණයන්ය. ඔහුගේ සැදුරිට සියලු නාට්‍යයේ විකාශනය වාර්තාමය ස්වරූපයෙන් නාට්‍යයක් ලෙසින් ඉදිරිපත් කිරීමකි. සෝමලතා සුබසිංහගේ විකාශිත ජන හඳ බැඳගත් අපූරු නාට්‍ය නිර්මාණයක්. තේ. ඩී. හේරත්ගේ මායා දේවි නාට්‍යය සිතිවිලි අවුර්ද්ධයාගේ නව ආරක්ෂිත ඉදිරිපත් විය.

ඉන්පසු කවුළුවට පැමිණි ප්‍රභාස නාට්‍ය රැල්ල මුල් යුගයේ කෝලම් සම්ප්‍රදායට අනුව නිර්මාණය වූ ජයා සහ ලෙන්විතා වැනි කෘතීන්හි සරළ සිසුම් විනෝද රසය රැගෙන පැමිණියේ යැයි පැවසීම අසිදරය.

ආර්. ආර්. සමරසේනගේ සියළුම නාට්‍ය, විශේෂයෙන්ම කැළණි පාලම සහ දුටුලි එමෙන්ම සයිමන් නවගන්තෙගමගේ සුභ යස බදු ස්වභාවික නාට්‍ය ඉමහත් ජනප්‍රියයට පත්වූයේ රසික හඳවත් සසල තරුව අති ප්‍රබල දෙබස් නාට්‍ය වශයෙනි. සහාය හඳවත් අමතරාන්තයට පත් කළා වූ මවුර මහේරත්න පැබළුම්, තනු සහ සාහිත මෙහිලා සඳහන් කරමි. මහමේ, සියබානු, ප්‍රධාන කොට ගත් සර්වචන්ද්‍රයන්ගේ සියළු නාට්‍ය, ගුණසේන ගලප්පත්තිගේ සැ කිළුරු සහ මුහුදු පුත්තු, දයානන්ද ගුණවර්ධනගේ නවබෑණා සහ මවුරු පවතිනා, හෙතරි ජයසේනගේ කුවේණි සහ නුඹුවටය, ලුනේ බුලත්සිංහලගේ නරාභර් ඉතිලෙකි සහ රතු හැට්ටකාරී

මේවායින් සමහරකි. සමහර ප්‍රේක්ෂකයන් නාට්‍යානාර්යට පැමිණියේ නාට්‍ය නරඹන්නටම පමණක් නොව මිසුරු ගි ශ්‍රවණය කරන්නටත්ය. මේ අමිල දායාද අපට පිරිනැමූ ඵලදීර්ථ සර්වචන්ද්‍ර, කෙල්ටන් ප්‍රේමරත්න, මස්ටර් මුණසිංහ, වික්ටර් රත්නායක, ගුණදාස කපුගේ වැනි සාහිතඥවරුන් ජාතියේ ප්‍රණාමය පිරිනැමේ.

සෑම සියලු වේදිකා නාට්‍යයකමවාගේ නිශ්චිතය වූයේ හැට්ලොක් ටවුමේ ලුම්බිනි රංගලයි. එතැනින් අරඹන නාට්‍ය වාසනා ගුණයෙන් සජිවි යැතැයි විශ්වාසයක් නාට්‍යවේදීන් තුළ පවතී. 60-70 නාට්‍ය කලාවේ ස්වර්ණමය යුගයයි. ඒ අවදියේ සතියේ දින 7ම තුළ රංගල අතුරු සිදුරු හැට්ට ප්‍රේක්ෂක ජනතාවගේ පිරි පැවතිණ. ඒ සමගම මට අමතක කළ නොහැකි තවත් තමක් වෙයි. එනම් ආලෝකකරණයෙන් මේ නාට්‍ය සියල්ලටම පාහේ සිය ජීවිත කාලය පුරා සහය වූ මහින්ද ඩයස් සහායකයා. රංග වස්තු නිර්මාණයෙන් සහනාති වූ ජිවස අතරට සර්වචන්ද්‍රයන්, ලුම්බා සර්වචන්ද්‍ර, සෝමබන්දු විදානපති, ස්වතිතා සුබසිංහ ආදී නාමයන් ප්‍රමුඛ වන්නේය. අංග රචනයෙන් හේමස් හේවා, බුද්ධදාස ගලප්පත්තිය.

පරිවර්තන හා අනුවර්තන නාට්‍ය

සියලු නවකතාව, කෙටිකතාව පමණක් නොව කවිය පවා ජගත් සාහිතය ඇසුරින් සම්පෝෂණයක් ලැබූ බව නොරනසකි. එමෙන්ම, පරිවර්තන නාට්‍යය නොවන්නට අප බොහෝ දෙනෙකුට රෝල්ස් ටෝඩ් ගේ හෙරිකි, ඩික්සන්ගේ හෝ වර්ඩ්ස්වර්ත්, ජේක්ස්සියර් හෝ ඉඩ්සන් ගැන දැන හඳුනා ගන්නට, එම අගනා කෘති රස විදින්නට අවස්ථාව නොලැබී යනු ඇත. එයාකාරයෙන්ම, අපේ පළමු පෙළ නාට්‍යවේදීන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද පරිවර්තිත සහ අනුවර්තිත වේදිකා නාට්‍ය නොවන්නට නාට්‍ය නිර්මාණය පිළිබඳව ඇලුම් කරන නවක පරපුරට එම විෂය පිළිබඳව ප්‍රච්ඡේද ලෙසින් හඳුන්වන්නට අවස්ථාව අඩුවන්නේය.

1956 දී යෙලෙගන සම්ප්‍රදායට අනුව මහාචාර්ය සර්වචන්ද්‍රයන් විසින් නිර්මාණය කරන ලද මහමේ, සියලු නාට්‍ය කලාවේ කඩ ඉමක් වන්නේය. එතැන් පටන් එතුමන් විසින් කරන ලද සියලු නාට්‍ය නිර්මාණ, හෙතරි ජයසේනගේ කුවේණි, මහරංජන වැඩවර්ජන, අපිට ප්‍රභේ මගක් නැතේ, ආර්. ආර්. සමරසේනගේ ඉඩබි, අනෙක් වැටුණු මිනිස්සු, කැළණි පාලම, දුටුලි, සයිමන් නවගන්තෙගමගේ සුභ යස යන දයානන්ද ගුණවර්ධනගේ නවබෑණා, සතිස්වන්ද ඵලද-සියගමේ බතතපස්, සොක්කාගේ රජාහෝ, ලුනේ බුලත්සිංහලගේ රතු හැට්ටකාරී, මහේරත්න ආදී වේදිකා නාට්‍ය ජනතාව විසින් ආදරයෙන් රැඳුනු ගනු ලැබූ බවටත් තේමා සහ සංවාද අඩංගු අපූරු ස්වභාවික නිර්මාණයන්ය. තුන්වන ලෝකයේ වසන අපට පොදු ජීවන අරගලයට මුහුණ දීමට සිදුවීමේ අවාසනාව නිසා ඉස්මතු වන අර්බුදකාරී තත්වය ප්‍රතිභා පූර්ණ ශිල්පීන්ට නාට්‍යවේදීන්ට උසස් ගණයේ කෘතීන් කට තවත් නිර්මාණය කිරීමට අවශ්‍යවන මූල්‍ය සහ මානසික ප්‍රසම්බද සහය නොවන්නේය. එබැවින් ඔවුන්ගේ මිල නොකැපූ නිර්මාණ ශක්තියෙන් මෙන්ම කාලයෙන් උපරිම එල නෙලා ගැනීමට නොහැකි විම නිසා අද දේශය මුහුණ පා තිබෙන නිර්මාණ බැකොලොක්තාවයට සෘජුවම වගකිව යුත්තේ මෙතෙක් නිදහස් ලංකාව පාලනය කළ රජයන්ටය.

කෙසේ වෙතත්, මේ අඩුව පිරිවර්ති සඳහා ද්විතීයා දැනුමින් සහතිකවූ නාට්‍යවේදීන් සහ පරිවර්තනයන් ප්‍රශංසනීය ප්‍රයත්නයක් ගෙන තිබූ බව මෙතෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය වූ උසස් ගණයේ පරිවර්තිත සහ අනුවර්තිත නාට්‍ය නිෂ්පාදනවලින් සනාථ වේ. විශ්ව කීර්තියට පත් නාට්‍ය රචකයන්ගේ කෘතීන් ඇසුරු කිරීමෙන් ලත් අනුප්‍රාණය, ඒවා අර්ථ පූර්ණ සහ රස පූර්ණ ලෙසින් සියලු නාට්‍යවලට හැරවීමට ඔවුන් දැක්වූ ප්‍රතිභාවය මෙයට හේතු විය. මේ සම්බන්ධයෙන් මා දකින දිලසන සිසුන 196- ---- දී හෙතරි ජයසේනගේ විසින් 'The Causian Chalk Circle' නාට්‍යය නුඹුවටයේ කතාව තමන් අනුවර්තනය කරන ලද ආකාරයයි. මේ එමගින් පරිමානු ජාතික නාට්‍යවේදී වික්ටෝර් බ්‍රොක්ස් ලෝකයට හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. ජේක්ස්සියර්ගෙන් පසු මෙලොව බිහිවූ දක්ෂතම නාට්‍ය රචකයා ලෙස විරුදාවල ලත් මොහුගේ නාට්‍ය ප්‍රරෝපය සහ අමරිකාව පුරා බොහෝ වාර ගණනාවක් වේදිකාගත කර තිබිණ. දේශපාලන විප්ලවයක් මගින් දුෂිත රාජාණ්ඩුවක් පළවා හරිනු ලැබ විනිසුරු අයුතට තාවග අසහිත් නම් සාමාන්‍ය මිනිසා ජනතාව වෙත ඉදිරිපත් කරන අපූරු හවු තිත්ද නාට්‍යයේ සියුම් නායකයා ගුණය කුමාරවර්මන් විස්මය ජනක අවසානයක් කරා නාට්‍යය රැගෙන යන්නේ නාට්‍ය ලෝකයේ දක්නට ලැබෙන සුන්දර පෙම් පුවතක්, මව් ගුණයේ තනය ස්වාභාවය පිළිබඳ සංවේදී උදාහරණයක් සහ නිසුණු සමාජ දේශපාලන විවරණයක් මගින් රසිකයා කුල්මත් කරමින්ය. රංග ශිල්පීන්ට, සාහිත ශිල්පීන්ට, නායක වෘත්තීයට සිය හසල කුසලතා මනාව විදහාලමින් ඉතා උසස්වූද, ඓතිහාසිකවූද, රස මහේරත්නයෙන් අවස්ථාව මේ පිටපත මගින් පැවරී තිබිණ. මේ සියලු දෙනාටම මූලාරම්භය වූයේ හෙතරි ජයසේනගේ විසින් අති සුන්දර, අති සංවේදී අති ප්‍රබල ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද නාට්‍ය පිටපතයි. ඉංග්‍රීසි සහ සියලු නාෂාවන් හැසිරවීමට ඔහු තුළ තිබූ ඉහළ දැනුම සහ ප්‍රතිභාවය, මිනිස් ජීවිතය පිළිබඳව එතුමා තුළ තිබූ දයා ගුණය අපූර්වත්වයෙන් පිළිබිඹු කරන මෙම පිටපත, පරිවර්තන කාර්යයේ යෙදෙන කතටත් ඇසුරු කිරීම වටී.

Oh! blindness of the Great – they walk like gods
Great over the bent backs, sure of the hired fists, trysting
In their power which has already lasted so long.
But, long is not forever.
Oh! Wheel of fortune! Hope of people.

දුෂිත පාලකයන් කෙරෙහි බ්‍රෙමර් දැක්වූ පිළිකුළු සියුම් දුෂිත පාලකයන් කෙරෙහි කැටි කළ අයුරු මෙසේය.

අන්ධ බව නොපෙනෙද
මහා මිනිසුන්ගේ
සෙයින් දෙවිවරු යන්ගේ
නැමුණු පිට කොළ මහ දහන්ගේ
කුඹියට බොහෝ
අවි බලයෙන් ප්‍රමොදව
කොතෙක් කල් දිගුවුව
එය සදාකාලික නොවන්නේ.

මව්පිය ඇතුළු රජවාසලේ සියළු දෙනා ප්‍රාණා ඕයෙන් පැනගියේ පුත් කුමරු පවා අතහැරදමිලාය. එකලු ගහණට බිලිත්තා හැර දමා යාමට සිත් නොහැද්.

And she was standing between courtyard and gate.
She heard, or thought she heard, a low voice
The child called to her, not whining but calling quite sensibly
But passes by shutting her ears, will never hear
The gentle call of a lover,
Nor the blackbird at dawn, nor the happy sigh
Of the exhausted grape picker
At the sound of Angelus

කවිත්වයේ ස්වාභාවික නොමැදව තිබිණ ලද හෙතරි ජයසේනගේගේ සුමට පරිවර්තනය මෙසේය.

මාළිග දොරටුවක් මිලසුන් අතර මැදි විය ඇ
ඳුරු බසෙකින් - සියුම් හඬකින්
ඇසෙන්නායේ විය ඉක්බිති
නොයක් ලෙසින් මා හැර
පිහිට වුව මාන මා හට
ඳුරු හඬකින් - පසුබුරු බසෙකින්
සියන්නායේ විය මේ ලෙද
දුකට පත් වුවන්ගේ
ඇවිටිලි හඬට කන් නොමැදි
ඉක්මන්කර දෙපා
යන්තියකට දිගෙන යමි
නැසෙන්නේය ලදුලෙන්
යොදුරු බස පෙම්වතෙකුගේ
නැතහොත් මිසුරු නාදය
උදාසන ගි ගෙන සියොතුන්

කෙල්ටන් ප්‍රේමරත්නගේගේ කවිණ රසායන සාහිතය සහ විජේරත්න වරකාගොඩගේ මිසුරු ගායනය මගින් තව තවත් රස ගන්වුණු නුඹු වටයේ කතාව ලංකාවේ නිෂ්පාදනය වූ ඉතාම අපූරු නාට්‍ය නිෂ්පාදනයක් බව පුතා කිව යුතුය. දහස් සාමාන්‍ය ප්‍රේක්ෂකයන් වමන්කාරයෙන් ග්‍රහණය කර ගනිමින් තිරය වැසෙද්දී අපට පෙරළා තිබිය කරා රැගෙන යන්න සිය ප්‍රඥාවෙන් තවත් ආලෝක දහරක් ප්‍රේක්ෂකයාට ලබා දෙන්නට මේ විස්මතුරු නාට්‍යවේදියා සැලකිලිමත් වෙයි.

What there shall belong to those
Who are good for it, thus
Children to the maternal that they thrive
The carriages to the drivers that they are driven well.
And the valley to the warters, that it shall bear fruit.

බර්ටෝල්ට් බ්‍රොක්ස්ගේ මෙවැනි හෙතරි ජයසේනගේ අපට සියා දෙන්නේ මෙලෙසින්ය.

දෙයක් වේ නම් යම් - සුදුස්සාටම අයිති විය යුතු
මිඬියනා මේ ලෙද - ලැබිය යුතු අයටම ලැබිය යුතු
මව් ගුණය ඇති අය - දරුවන් දිනිය යුතුවෙයි
වියදුරු මනාව - ලැබිය යුතු වූ සේම අසරිය.

සම්මානානිතිය ලේඛිකා ස්වර්ණාකාන්ති රාජපක්ෂ 06

පොත් ඵලිදුක්වීමක් මෙල්බර්න් නගරයේදී

විස්තර බලාපොරොත්තුවන්න